

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši števil. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozujo.

**Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne**

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Na trizno!

Dne 7. julija bodo slovenski liberalci prišli v Ljubljano na trizno. Stari Slovenci so trizno imenovali boj na čast umrlemu človeku. Na trizni ni smelo manjkati pijače, kakor dandanes na sedmini. To šego starih poganskih Slovencev hočejo obnoviti liberalci, ko bodo napravili shod zaupnikov takozvane narodno-napredne, pravzaprav pa le svobodomiselne stranke. Umrli mož je Aškerc, prorok svobodne misli, njemu na čast bo boj zoper „temo“, to je boj z vestjo in Bogom in z načeli starega strankinega programa. Požrtvovavne narodne dame bodo priredile junakom velikansko veselico, na kateri bodo pum-pale denar za strankine namene, ki se bodo začeli izvrševati na licu mesta z obilnim popivanjem. Na koncu se bodo pa do tal priklanjali manom neumrlega pesnika svobodne misli.

Glavna točka shoda bo poleg pijače revizija strankinega programa. Pregledalo se bo, kako gre stranka korak za korakom navzdol in koliko je še ostalo od sklepov prejšnjih zaupnih shodov.

Naj mi liberalni gospodi nekoliko pomagamo osvežiti spomin.

„Dne 29. listopada 1894. leta je bil v Ljubljani shod slovenskih in istrsko-hrvaških zaupnih mož. Na posebno vabilo so se bili zbrali sami taki možje, ki so že javno delovali za splošni blagor slovenskega naroda. Bilo jih je skoro pol tisoč delavnih rodoljubov iz raznih slovenskih pokrajin. Izjavili so na kratko v resolucijah svoja načela in najpotrebnejše težnje slovenske politike. Enoglasno so izrekli, da hočejo z naprejem skupno delovati v smislu resolucij pod starim imenom slovenskih rodoljubov kot „narodna stranka“. Izvolili so si 15 rodoljubov, bivačih v Ljubljani, ki bodo kot izvrševalni odbor narodne stranke stalno morali delovati za izpolnitev resolucij, sklepov in želja zbora zaupnih mož.“ — Tako

pripoveduje knjižica, katero je kot ponatis iz „Slov. Naroda“ natisnila in založila „Narodna tiskarna“. V tej knjižici so natisnjeni tudi govori, ki so se govorili na shodu, in resolucije, katere je tedanja narodna stranka z navdušenjem sprejela.

„Bog in narod!“ to je bilo geslo shoda. O krščanskem Bogu in od njega nam razodeti resnici je shod soglasno sklenil te-le resolucije, ki govorijo o veri: „Priznavajo se načela katoliške vere kot trden temelj razvoju slovenskega naroda ter se izreka želja, da bi na tej in na narodni podlagi složno sodelovali vsi Slovenci v težkem boju za narodov obstanek.“ V drugi resoluciji se je obžalovalo, da „ljudska šola še vedno ni vrejena na podlagi verskega izpovedanja“, in povdarjalo se je, „da smo Slovenci in Hrvati versko-nravnstveno čuteč narod.“

Te resolucije niso bile sklenjene anno „4000“, ampak bo letos o sv. Andreju preteklo šele 18 let, in letošnji zaupniki gotovo še pomnijo kot značaji, kako so takrat pritrdjevali prvaku Luki Svetcu, ki je na shodu krščansko načelo resolucij pojasnil takole: „Pri vsaki priložnosti, ko je narodna stranka očitno nastopala, bilo je prvo, izkazati svoji veri spoštovanje, svojim duhovnikom čast. Kadarkoli je nastopilo pri katerikoli slavnosti kako narodno društvo očitno med narod, prva pot je bila v cerkev in na prvo mesto sino posajali svoje duhovne pastirje. Ljubzen do naroda obsega vse, kar je narodnega, torej tudi njegovo vero, in naš narod je živoveren, zato je vsak pravi narodnjak to vero narodovo visoko cenil in spoštoval.“ — Dr. Karol Triller je govoril na shodu o socialnem in gospodarskem programu stranke in izustil tole: „Narodna stranka, združena na današnjem shodu, smatra krščanski ekonomični program, razglašen na različnih katoliških shodih, kot najpoštenjši program. Na zadnjem nižjeavstrijskem shodu so od-

ločevali krščanski socialisti, ta edina nam simpatična nemška stranka.“

Ali je kaj čudnega, če so na shodu tako živovernih mož kot govorniki nastopali tudi duhovniki? Kurat Anton Koblar je svoj govor pričel z besedami Siomškovi: „Dve reči sta Slovincem dragi kot oči v glavi: vera katoliška in beseda materina. Ko je govor končal z opominom: „Slovenska jagnjeta, ne družite se s požrešno nemško liberalno stranko, ampak s svojim slovenskim rodom!“ — je sledilo, kakor trdi dr. Karol vitez Bleiweis Trsteniški v omenjeni knjižici: „Burno, več minut trajajoče ploskanje.“

Eden je pa bil, ki je že pri snovanju resolucij onemel, pokazal hrbet in gledal skozi okno ter pri sklepanju resolucij razjarjen hodil po hodniku pred dvorano in koval svoj program, to je bil — dr. Ivan Tavčar. Študiral je najbrže že takrat načrt, kako bo polagoma neljube mu resolucije razveljavil in kako bo kot neomejeni vladar „Slovenskega Naroda“ s pomočjo Malovrha prekučnil sklepe shoda zaupnih mož, katere je pozneje v deželnem zboru imenoval: „Koblarjev program“. Ni minulo dve leti in skovala sta s Hribarjem, ne da bi bila vprašala zaupnike, zvezo z Nemci, ki je trajala dobro desetletje. Slovenska jagnjeta so se družila s požrešno nemško liberalno stranko. Komaj je bila ta zveza siloma pretrgana, že so se zvezali kristalno-čisti narodnjaki z rdečo interpacionalo in ta zveza traja še danes. O drugem delu gesla: „Bog in narod!“ danes ne govorimo več, pogledajmo le še „trdni temelj razvoju slovenskega naroda“, to je, kakšna načela katoliške vere ima danes ta stranka.

Pred nami zija grozovit prepad. Zona mora izpreleteti može, ki niso bili navzoči kot hinavci na takratnem shodu, ako pogledajo verska načela, ki leže stranki zdrobljena na dnu propada. Merodajna za prihodnji shod naprednih mož so veroizpovedanja njihovih glasil, namreč „Slo-

PODLISTEK.

Za poklicem.

Spisal Peter Bohinjec.

Prvi del.

I.

„Kakov je svet, vi še ne veste, Poznaj to, potem te sodi vsak; Po tem, kar si, nobeden.“

Cegnar: Marija Stuart.

V pritlični dvorani v gradu na Raki je sedela na mehkem naslonjaču grofica Katarina Kajzelova. Mračno je gledala na črni marmornati kamin, pri katerem se je sukala hišna Anka. Troje pozlačenih lestencev je viselo izpod lesenega, lepo izrezljanega stropa, na sredi dvorane je stala velika črešnjava miza, vdelana z raznimi kosi lesa, v kotu je visel delfin, iz katerega je curljala studenčna voda, tla pa so bila potlakana s sivimi, marmornatimi ploščami.

Gospoda je prihajala k zajtrku. „Dobro jutro želim, mama!“ pozdravi grofico sin Rudolf, mladenič pri 24. letih. Poljubi ji roko in pričakuje materinega odzdrava.

„Saj sem vedela, da boš ti prvi pokoncu, ljubo dete! Ali Regina, ta ti je prava zaspanka!“

Vstopi zelo postarna gospa s črnim pajčolanom. „Blagoslovi nas, stara majčica!“ pozdravi jo sinaha v naslonjaču.

„Bog vas vse blagoslovi, deca moja!“ odvrne stara mati grofica Sidonija.

Sedejo k mizi. Anka postavlja skudelice in krožnike na mizo.

Kar se odpro vrata. Poznalo se je, da ni človek pritisnil na kljuko. V dvorano priskače velik pes bernardinec in se laska hišni Anki.

„Solidon, leži!“ oglasi se za psom gospodična z belim pajčolanom. Na lahno je prihitela v dvorano in pozdravlja svojce. Bilo je dekle pri 25. letih, prikupnega obraza, gibčnega života, ravnodušnega kretanja. Rmenno-črna barva se je vrstila na njenem krilu, črn moderc ji je pokrival prsi, izpod belega pajčolana so se usipali gosti kostonjevi lasje, podolgasti obraz ji je kazil top nos. Jutranja rosa se je še svitala na rmeni vrtnici, ki jo je ravnokar utrgala na vrtu.

„Ti si vedno zadnja pri hiši, Regina!“ oglasi se grofica.

„In prva pri delu, mamica!“ odvrne urno kontesa Regina.

„Najbrže je bila že v hlevu. Konjski znoj mi tišči v nos,“ reče brat Rudolf.

„Veselo je biti pri konjičih, ki tako radi ubogajo, rajši kakor ljudje,“ odvrne kontesa.

„Regina, tebi se ne pozna, da si grofica. Celo roke imaš drugačne, krajše prste, kakor mi,“ izpregovori stara Sidonija.

„Nič ne dene, babička! Vsi smo otroci taistega Boga, graščaki in kmetje,“ de je vstane kontesa Regina.

„Zakaj ne greš na tlako, ker ti kmečki slan tako ugaja?“ zbóde jo Rudolf.

„In kaj bi bilo, ako bi šla! Vse se lahko pripeti. Stric Danijel drugače misli, kakor ti, Rudolf!“

„Solidon se je dvignil in začel režati.“

„Solidon, hajd! Na srečno svidenje pri večerji, mamica! Moram na pristavo na Hudenje. Oskrbnik Tomaž Kinski se pritožuje, da kmetje delajo škodo na polju,“ reče Regina in se poslovi.

Isker vranec je topotal pred hlevom. Kontesa zajaše osedlanega konjiča in kmalu izgine v daljavi.

„Kaj da je Regina tako vezana na tega Čeha! Saj so še drugi oskrbniki, pa le za tega ima toliko skrbi,“ izpregovori zopet grofica Sidonija.

„Pa res! Saj so še druge pristave in gradiči naši, pa le na Hudenje vleče Regino,“ pristavi Rudolf.

„Vstanimo pa pojdemo po delu!“ pravi grofica Katarina. „Naš oče je previden mož in ne uide mu nobena skrivnost, tudi ženske skrivnosti ne. Počakajmo!“

II.

„Meni je ime Reginica, Reginica mi je ime. Zdaj mi pa, mladenič, ti povej, Kako je tebi ime?“

Narodna pesem.

Tomaž Kinski, oskrbnik kontese Regine Kordule Kajzelove ...

Rokopis iz l. 1761.

Majhen je bil gradiček Regine Kordule, pa prijazen. Velika pristava je bila polna življenja.

venskega Naroda" in „Dana“. V četrtek po Aškercem pogrebu je razglasil „Slovenski Narod“ evangelij narodno-napredne stranke, ki se glasi: „Smrt ni nič drugega, kakor povratek v naročje prirode. Ko pride poslednja ura, človek pade v nič. Umstveno višje stoječ človek ne more slepo verjeti, kar cerkev uči.“ — Tako daleč je prijadral tedaj dr. Tavčar, ki se je večkrat nasitil pri mizah svojih stricev-duhovnikov, in njegova soproga bo stregla na veselici kot voditeljica narodnih dam možem tiste stranke, ki je zavrgla krščanstvo in sprejela moderno pogansko vero. Načela liberalnih učiteljev, žalibog še vedno vzgojiteljev naše mladine, se pa zrcalijo v besni podivjanosti, s katero so se vrgli v „Danu“ učitelji v boj zoper križ, ki ga je dala usmiljenka v roke umirajočemu Aškercu. Po njih nazorih bi bil Aškerc moral proč vreči križ, ker je l. 1908. sam pisal na Rusko pismo, v katerem pravi: „Odpovedal sem se duhovskemu poklicu, zakaj moja pesniška dela so s svojimi idejami nasprotovale načelom katoliške cerkve.“ — Prežalostna oporoka!

„Dan“ pravi, da je bil Aškerc iskavec Boga. Da, iskal je Boga, pa zadnji čas ne tistega, kateremu je v prejšnjih letih večkrat pred altarjem govoril: „Credo in unum Deum“. Iskal je po Masarykovih naukih Boga, pa bežal pred pravim Bogom, s katerim sta po krščanskih nazorih skupaj prišla po smrti.

Ozmedenih Masarykovih iskavcih Boga, ki so danes jedro narodno-napredne stranke, več prihodnjič.

Gospodarski del.

Letošnja letina. Po zadnjem poročilu poljedelskega ministrstva smemo pričakovati sledečo letino: žito 2.1, rž 2.3, ječmen 2.3, oves 2.4, koruza 2.03, krompir 2.5, sladkorna pesa 2.8, navadna pesa 2.6. (1 pomeni zelo dobro, 2 nad srednjo mero, 3 srednje, 4 slabo, 5 zelo slabo.) Kakor se torej razvidi iz sedanjih poročil, obeta biti letina še dosti dobra.

Zavarovanje proti požaru. V dunajski zbornici je vložen predlog, da se zavarovanje proti požaru izreče za obvezno. Utemeljen je predlog takole: Leto za letom uničijo požari veliko število hiš ter naredijo za več milijonov škode, posebno na kmetih, kjer radi visoke zavarovnine in ker se premalo brigajo za koristi zavarovanja, gospodarji ne zavarujejo svojih posloplj. Raditega bi bilo želeli, da se uvede splošno zavarovanje, ker bi bilo vsled tega cenejše ter bi tudi manjši gospodarji zmogli zavarovninu. — Kakšnega pomena bi to bilo, naj pojasni vzgled iz zadnjih dnij. Ko je v preteklem mesecu gorelo v Tomačevem pri Ljubljani, je ogenj napravil za 300.000 K škode, zavarovani so bili pa posestniki samo za 72.000 K, vse drugo je izgubljeno. Enako je bilo tudi v Šenčurju.

Znižanje obrestne mere. Nemška državna banka je sedaj vendarle po daljšem pripravljanju

znižala svojo obrestno mero od 5 na 4 1/2 %. Ker je avstrijski denarni trg še vedno zelo napet, ni sedaj še pričakovati pri Avstrijski banki enakega znižanja, še manj pa na jesen, ko bo potreba po denarju še večja, kakor sedaj. Ostanemo toraj pri 5 %.

Našim izseljencem. Ogrska poštna hranilnica je vpeljala novost, ki je za izseljence posebnega pomena ter znatno poceni pošiljanje denarja v domovino. Hranilnica je namreč sklenila pogodbo z ameriško velebanko Transatlantic Trust Company in morejo sedaj lastniki čekovnega računa pri ogrski poštni hranilnici potom prej omenjene banke v Ameriki svoj denar domov pošiljati. Pošiljatve iz Amerike stanejo sedaj potom privatnih podjetij 1/4 odstotka cele svote, potom poštne hranilnice je pa pošiljanje desetkrat cenejše. Za 2000 K, ki jih pošlje kdo iz Amerike, se plača na pristojbinah 5 K; ako se bo pa kdo poslužil poštne hranilnice, ga bo to stalo sedaj samo 50 vinarjev. Potrebno bi bilo, da ukrene avstrijska poštna hranilnica isto, kakor ogrska, da ne bo treba našim ljudem pošiljati denarja preko Budimpešte, ako nočejo visoko preplačevati svojih pošiljatev.

Rusko združništvo. Lansko leto so našli v Rusiji okrog 5000 različnih zadrug, ki so imele nad 1 milijon članov, od katerih je 90 od 100 kmetov. Poljedelskih zadrug, ki se pečajo kakor pri nas s skupnim nakupovanjem semen in strojev, je blizu 2500 z nad 300.000 člani; mnogo je tudi mlekarških zadrug, tako samo v Sibiriji nad 1400, ki delajo za izvoz surovega masla večinoma na Nemško in Angleško. Promet mlekarških zadrug presega veliko nad 12 milijonov kron. Rajfajznovk so našli v začetku leta 1911. nad 4000 ter so znašale vloge članov nad 160 milijonov kron.

Draginja na Laškem. V Rimu so sledeče cene živilom: goveje meso (srednje) stane kg 3 K 20 v; telatna 5 K 80 v; kava 5 K; sladkor 1 K 70 v; moka 60 v; beli kruh 48 v; sol 78 v; surovo maslo 4 K; maslo 4 K; riž 62 v; makaroni 62 v; gres 74 v; leča 74 v; liter mleka 38 v; finoole 2 K; eno jajce 10 v. To so zares visoke cene. Na Laškem so bili že poprej visoki davki; po začetku vojske je pa vlada priklade na indirektno davke še povišala, tako da je nastala velika draginja. Res je sicer, da kaže državni proračun 60 milijonov lir prebitka, pa to je le mogoče vsled silno visokih davkov. Na Laškem namreč vsi uslužbenci, tudi oni nižje vrste in delavci, še celo brusači in zidarji, ki so v inozemstvu zaposleni, plačujejo prihodninski davek od svojega zaslužka.

DOPISI.

Iz Šenčurja. O požaru v Šenčurju naj damo še tole: Pol ure po izbruhu požara je prihitelo v pomoč že gasivno društvo iz Vogelj z vsem potrebnim orodjem in dvajsetimi gasivci. Delovalo je do 5. ure zjutraj na dve cevi nepretrgoma, omejilo ogenj pri skladiščih g. Gašperlina in vokuljski g. nadučitelj Mahkota je s čudovito hrabrostjo pomagal rešiti bencin. Vogljanca Andrej Osel in Ivan Nahtigal sta pa rešila iz kleti ženo Ivana Zarnika, jo prinesla nezvestno

zakadi v lužo, ker mu je bilo silno vroče od pota, da se ohladi. Race in gosi so zbežale iz luže in z razpetimi peruti frfolele proti račnici. Dekla je zakričala nad psom, ki se je takoj spravil iz luže in tekal spet po dvorišču, da so umazane vodene kaplje letele na vse strani in begale ovce in kokoši. Vse se je smejalo Solidonu, ko je napravil tak pogon, pa zasmejalo se je vse šele potlej, ko so zagledali konteso na dvorišču in opazili, da se tudi grajska gospodična prav iz srca smeje psu in plašnim živalim.

„Solidon, primi!“ zakliče kontesa, skočivši raz konja, in vrže vajeťi psu, ki z zobmi drži usnjate povodce, da konj ne uide. In ko konj zagleda bližajočega se gosjaka z razprtimi peruti in gagajočim glasom, skoči v stran, da se je Solidon kar zazibal v zraku. Toda vajeťov ni izpustil izmed zob.

Zopet je bilo na izobilje smeha na domačem dvorišču.

Kontesi Regini poljubi Tomaž roko in jo spremi po stopnicah do njene sobice.

Sobica je bila na vogalu gradiča in lesen pomol je bil prislonjen nanjo. Priprosta postelja, lesena zofa, miza in omara — to je bilo vse pohištvo. Tam pri durih na hodniku je čepel zelo star, lesen naslonjač, na katerem je kontesa Regina najrajši sedela in zrla sanjavo na bližnje Gorjance... Na tem pramlu se je zdelo Regini Korduli, da pozablja vse težave in odganja vse skrbi, ki so ji belile glavico.

Rdeč tulipan je gledal skozi lesene ograje, narcise in hijacinti pa so se družili okrog kontese

na dvorišče, kjer so jo z raznimi pripomočki spravili k zavesti. Može, ki tako požrtvovalno kažejo ljubezen do bližnjega, zaslužijo pohvalo.

Iz Križa pri Trziču. Natančen izid občinskih volitev dne 13. t. m. je sledeči: Kandidatje S. L. S. so dobili: v I. razredu skupaj 465 glasov, nasprotni 322 glasov, torej je povprečno razmerje za enega kandidata 66 proti 46; v II. razredu skupaj 1168, nasprotni 755, dva kandidata S. L. S. so volili tudi nasprotniki, zato vpoštevamo razmerje samo med ostalimi petimi, ki jih je 747 proti 334, oziroma 150 proti 67; v III. razredu skupaj 1909 proti 1080, razmerje za enega 273 proti 154. V podobčini Križe kandidat S. L. S. 51, nasprotni 40. v podobčini Duplje 60 proti 44, v podobčini Žiganja Vas 63 proti 14, v podobčini Snično so volili tudi nasprotniki kandidata S. L. S., ki je dobil 46 glasov, sodeč po 6 glasovih, ki jih je dobil nasprotni namestnik, je dobil kandidat S. L. S. tudi za odbornika 6 nasprotnih glasov, 40 pa od pristašev S. L. S. V vseh 4 podobčinah, kjer volijo samo davkoplačevalci, so dobili kandidati S. L. S. skupaj po odšteti 6 nasprotnih glasovih v podobčini Snično 214 glasov, nasprotniki pa z všteti 6 glasovi v podobčini Snično 104 glasove. Če primerjamo to razmerje 214 proti 104 s številkami 273 proti 154 v III. razredu, kjer volijo vsi, vidimo, da je bilo v III. razredu izmed onih volivcev, ki ne plačujejo davka, na strani S. L. S. 59, na nasprotni pa 50. Socijalni demokrati so vsi volili z liberalnimi kapitalisti in pokazali, kakor povsod, tudi pri nas, da so delavski prijatelji le z jezikom. „V boj proti farju!“ Ta klic jim je ljubši in vabljujejši, kakor klic: „Na delo za blagor ljudstva!“

Iz Trziča. Krasno je uspela slavnost povodom 15 letnice društva sv. Jožefa in petletnice „Orla“ minolo nedeljo. Došlo je k slavnosti lepo število telovadnih odsekov z Gorenjske in raznih društev z orlovsko godbo iz Polja. Z zastavo so prihiteli: iz Ljubljane „krščansko-socialno Zveza“, glasbeno in pevsko društvo „Ljubljana“, katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, izobraž. društva: iz Kranja, Križev, Podbrezja, Leš, Šmartna in mnogo drugih. Celó iz Celovca sta bila navzoča dva zastopnika „Orlov“. Pred slavalokom na poti je bil glavni sprejem. Tu je pozdravil v imenu društva navzoče njega predsednik in občinski odbornik trški, g. Jožef Salberger, v imenu župnije in somišljenikov S. L. S., g. župnik Potokar, kot zastopnik okraja g. deželni poslanec Ivan Zabret. Odgovarjali so za „krščansko-socialno zvezo“ stolni vikar Smolnikar, za „Ljubljano“ deželni odbornik dr. Pegan, za društvo rokodelskih pomočnikov svetnik trgovske in obrtne zbornice Ložar, v imenu „Orlov“ tovarnar Podlesnik. Trziške članice ženskega odseka v krasnih narodnih nošah z belo oblečenimi deklicami so pripenjale gostom šopke. Ves izprevod se je nato pomikal v krasno ozaljšano župno cerkev, kjer je daroval sv. mašo in imel primeren nagovor g. stolni vikar Smolnikar. Po cerkvenem opravi se je vršil obhod društev z godbo in zastavami po trgu. Raz mnogih hiš so plapolale zastave gostom v pozdrav. Popoldne se je vršila na župniškem travniku, ki je bil okrašen z venci in mlaji, ljudska veselica. Bilo je navzočih kakih 1500 oseb. Izborna so nastopali telovadci, zlasti „moreška“

Regine. Srečna je bila v tem cvetočem gaju. Bila je zatopljena v nemško igro: „Des Glückes Probierstein“. Ko je zaprla knjigo in trudne oči, se je njen duh izprehajal po livadah ljubezni.

Kontesa Regina je pogledala tja v zelene gore, da najde duška svojim notranjim vprašanjem. Gledala je rogljate grebene, vitke vrhove in strme stene, zrla na zelene plasti, na pisana pobočja in na oglašene okruške. Skobljane struge se poglobljajo v dolinah, odprte globeli se naslanjajo na gorske grebene.

Kontesi Regini so jako ugajale te oddaljene gore in ti zračni pozdravi dimastih vrhov. Sivi oblaki so se pomikali po zračnih višavah, pa so spet preminili za gorami. Žarki poznospoladnega solnca pa so žareli vedno bližje in nižje, snubili praške na rastlinah, se spet izmotali ter brezskrbno spuščali dalje poljube na rodno zemljo...

Ti solnčni žarki imajo samo enega gospodarja, pa se ne menijo dosti za zunanje vplive. Človek pa ima polno gospodarjev, pa še mora ljubezen vračati svojim gospodarjem... Kako drugače je ravnal naš božji Izveličar: bil je žrtev za vse človeštvo, gospodar življenja in smrti.

Tako je premišljala kontesa Regina in vzela v roko knjižico Valvasorjevo: „Passionsbüchlein“ (1679). Brala je iz knjige trpljenja in njene težke misli so se izgubile za Gorjanci. Dalje prih.

Konjiči so rezgetali v hlevu, goved je mukala v staji, ovce so se gnetle v kotu. Vozovi so ropotali, hlapci so klicali in kričali, peli in kleli, dekle pa so se smejale in jokale, vrtele in sedele. Kokoši so kokodajsale, race kvakale in golobje so grulili pod streho.

Izpod lesene stražnice ob grajskih vratih se je pokazal oskrbnik Tomaž s širokim obrazom in rjavimi brkami. Bil je še mlad človek, pa zaljubljen, da je bilo čudno. Močnih mišic in bistrega pogleda je bil, a govornice prikupne. Grof Danijel Kajzelski iz Škrlevega ga je bil pripeljal iz češke dežele in postavil za oskrbnika. Udan je bil svojemu gospodarju, kmetijskim strokam pa ni bil prav kos. A ravno zato je bil po godu kontesi Regini mladi oskrbnik Tomaž Kinski, ker se je vestno prizadeval, da je po kontesinih navodilih uravnal svoje delovanje. Bil je pokoren sluga svoje gospodinje, nad vse skrben in se je pošteno trudil, da prouči svoj posel. Kontesa mu je šla na roko in ga podpirala vsestranski. Ker ji je Tomaž vse zaupal, mu je tudi ona odpirala svoje srčne rane, kolikor ji je pripuščal njen stan. Doma se kontesa ni čutila posebno srečno, ker so jo vsi zbadali in prezirali, izimši očeta in strica Danijela, ki pa nista bila dosti doma. Zato je Regina rada zahajala na Hudenje, koder se je na samem, med priprostimi ljudmi, čutila srečnejšo. Vse jo je spoštovalo in ubogalo.

Tisto jutro torej je pes Solidon prisopihal na dvorišče. Vsi so takoj vedeli, da se kontesa bliža. Vrišč na dvorišču se je poglobil, le race in gosi so čebljale dalje v veliki luži. Solidon se

(sabljanje) je vsem vrlo ugajala. Po telovadbi so nastopala pevka društva, splošno pohvalo je želo vrlo društvo „Ljubljana“, ki je s svojim izbornim petjem kar očarala mnogobrojno občinstvo. V posamnih šotorih, katerih je bilo deset, pa so prodajala naša dekleta razne jestvine, pijačo, razglednice, slaščice, narodne kolke i. dr. Vmes je neumorno svirala godba in zvečer domača godba na lok. Bila je to res prava ljudska veselica, ena največjih, kar se jih je kdaj vršilo v Trzinu. Vreme je bilo ugodno in vse se je razvijalo v najlepšem redu. Posebni vlak je odpeljal goste iz Trzina v Kranj. Da niso razobesili politični nasprotniki zastav, je umevno, saj jih tudi mi ne ob njihovih prireditvah. Zato se nam je zdel oni napad v „Slovenca“ neumesten.

Iz državnega zbora.

Vojaške predloge in ministrska kriza. — Konec male loterije. — Železniške investicije. — Vodne ceste.

Nepričakovani preobrat na Ogrskem in naglo sprejetje brambenih predlog je vplivalo na avstrijski parlament in povzročilo skoraj krizo vsega Stürgkhovega ministrstva. Stürgkhov namestnik notranji minister Heinold je zahteval od parlamenta, da mora rešiti brambeno predlogo pred 25. t. m. To pa ni bilo mogoče, ker je delo zavirala rusinska obstrukcija. Dr. Bačinski je govoril v brambenem odseku nad 13 ur. Tu je posegel Heinold po izvanrednem sredstvu. Ne da bi bil obvestil Poljake in njihove ministre, je izposloval naravnost cesarjevo izjavo za Rusine v vseučiliškem vprašanju, v kateri se govori o cesarju vdanih in patriotskih Rusinih. To pa je razburilo Poljake tako, da so sklenili, prekiniti občevanje z Heinoldom. Ker ga pa Stürgkh ni pustil pasti, je bilo vse ministrstvo na tem, da odstopi. Nasprotja je pa oblašil grof Thun, ki velja mnogo pri Poljaki, in tako se bo skoraj gotovo polegel v par dneh ves umetno vzpizorjeni vihar. Med tem pa bodo tudi, kakor kaže nagli razvoj razprave v parlamentu, rešene brambene predloge. Zanje bo glasovala več kot dvetretjinska večina, namreč vsa zbornica razven socialnih demokratov, čeških radikalcev in par manjših skupin. S tem bo pa rešeno vprašanje, ki se že vleče 10 let in ki je vsled tega jako slabo vplivalo na našo zunanjo politiko. — Za loteristovke je bil ta teden usodepoln. Odsek je sprejel zakon in zbornica ga bo sprejela še pred počitnicami, s katerim se odpravi mala loterija in uvede razredna loterija, ki bo za drage srečke nudila večje dobitke. — V železniškem odseku se razpravljajo potrebna razširjenja naših prog in kolodvorov. Ako se sklene — in to je gotovo — primerna svota v ta namen, je upati, da bo konec škandaloznih razmer po naših kolodvorih, ki jih je v seji osvetlil poslanec Jarc. — V odseku se bje hud boj za kanale. Naši poslanci jih hočejo pripustiti samo pod pogojem, ako se zaveže vlada, da bo v prihodnjih letih izdatneje podpirala zgradbe vodovodov, regulacije rek in zgradbe cest. V tem oziru se vrše pogajanja med vlado in kranjskim deželnim odborom. Posebno dobrodošla sta pa radi tega melioracijski zakon in posojilo, ki ju je sklenil deželni zbor kranjski.

Brambne predloge v Avstriji niso prinesle ljudstvu tiste olajšave, kakor bi bilo želeli. Vzrok je, ker se nahaja monarhija v izrednem položaju. Poleg zunanjih sovražnikov preže na ugodno priliko notranji sovražniki miru in reda, namreč anarhistovski rdečkarji. Žrtve za vojaštvo so pri sedanjih razmerah potrebne, da rdečkarji ne napravijo revolucije. Ti lačenbergerji, ki se jim ne ljubi delati, bi radi požgali cerkve, pomorili in oropali tiste, ki še kaj imajo, pa nimajo poguma, ker se boje vojaških bajonetov.

Rusini so dosegli s svojo obstrukcijo v državnem zboru bolj trdno zagotovilo, da bodo v petih letih imeli svoje vseučilišče. Poslanec dr. Leon Bačinski, ki je govoril nad 13 ur skupaj, je že prej enkrat pokazal svojo srčnost, ko je pri neki obstrukciji vrgel desko na predsednika, pa zadel poslanca dr. Benkoviča na čelo.

Slovanski časnikarski shod v Pragi bo dne 27. t. m. Poljski časnikarji se shoda ne bodo udeležili, ker bodo navzoči Rusi.

Dr. Geßmanna je stranka kršč. socialcev na Dunaju na strankinem shodu zopet sprejela v svojo sredo.

Gališki deželni maršal grof Stanislaw Baden je odstopil, namesto njega je bil od cesarja imenovan Adam grof Goluchovski.

Iz Zagreba. Izzivanja Hrvatov so vedno hujša. Cuvaj je sestavil neki komisarjski svet, ki naj bi nadomestoval sabor, obstoječ iz 34 članov. Štiri člane je dal stranki prava, svojih pristašev

si je pa izbral 24 v to komisijo. Stranka prava je sodelovanje odklonila. Zaprte srednješolske dijake so večinoma že izpustili; od 120 jih je ostalo v zaporu še 10. Državno pravdnistvo toži Jukića in 16 drugih mladeničev. V Dalmaciji se aretacije nadaljujejo, mladi ljudje beže v Italijo.

Kapelan Ivan Cvrković v Osijeku, ki je predsedel v preiskovavnem zaporu že tri mesece, je bil obsojen še na tri mesece težke ječe, ker je v pridigi omenil žalostne politične razmere na Hrvaškem.

V Črni Gori je odstopilo Tomanicevo ministrstvo. Sestavo nove vlade je kralj poveril generalu Martinoviću.

Shod katoličanov je bil v Dijonu na Francoskem. Zbralo se je 1000 delegatov, ki so zastopali na shodu 14.000 organiziranih katoliških moških iz 25 kantonov departementa Cote d'Or. — Dne 19. junija je bila v Fontainebleau božja služba v spomin stoletnice, ko je postal papež Pij VII. jetnik.

Na Portugalskem imajo zopet novo ministrstvo; predsednik je Duarte Seile.

Italijansko-turška vojska. Zastopniki dvanaest arhipelskih otokov, katere so zasedli Italijani, so se 18. t. m. sešli na otoku Patmos, da se posvetujejo o bodočnosti. Sklenili so, da se obrnejo na generala Ameglio in zahtevajo, da se združi vseh 12 otokov s kraljestvom grškim. Ako bi bilo to nemogoče, pa postanejo otoki avtonomni. — Dne 12. t. m. je bil boj pri Lebdi v Afriki. Sprva so Turki zmagovali, potem so jih pa vrgli nazaj Italijani, ki trdijo, da so imeli le 31 mrtvih, Turki pa 420. — Začel je pa razsajati med laškimi vojaki legar. V enem polku je umrlo za legarjem že 200 vojakov.

Na Kitajskem je mnogo prostozidarjev, med katerimi je neka stranka pravih anarhistov. Tudi predsednik nove republike dr. Sun-Jat San je prostozidar. Zato ga jemljejo mogočni kapitalisti v svoje varstvo. Delajo pa anarhisti to, kar znajo. Pretekli teden se je 2000 kitajskih vojakov uprlo v Tsinanfuju, mesto plenilo in ga na več krajih zažgalo.

Novičar.

Šukljejeva knjižica o deželnih financah ni liberalcem tako všeč, kakor so pričakovali. Prej so gnali velik vrišč, da pride sodnji dan, sedaj, ko je knjiga izšla, so pa precej pohlevni. Saj tudi drugače biti ne more, kajti Šuklje govori v prvi vrsti o času, ko je bil sam deželni glavar in je sam na to delal, da se je dajalo za kmetijstvo izrednih podpor. „Narod“ to povdarja pišoč: „Naravno je, da Šuklje to odobrava, saj je on sam sestavil proračun za 1. 1912 in ga je dr. Lampe samo podpisal.“ Šuklje bi tedaj moral samega sebe prijati za ušesa, ako bi kaj ne bilo prav v času njegovega vladanja. Liberalci so tedaj veseli Šukljejevih predlogov le zaradi tega, ker Šuklje priporoča, da se nalože novi davki, da se zlasti ne sme pozabiti na davek na veselice in nezadacano vino in da mora dr. Krek več govoriti, kadar je poročevalec o proračunu v deželnem zboru. Pl. Šuklje hoče tedaj pripraviti liberalce do tega, da se bodo prav posebno jezili, ko bi naša stranka začela izvajati Šukljejeve predloge. Okusno sicer ni, da si pl. Šuklje ni vedel drugače pomagati in dati duška svoji skrbi za deželne finance, kakor na ta način, da se vidi, kakor bi pljuval v svojo skledo. Vendar se nam zdi preostro, da bi ga zaradi tega izključevali iz stranke, ker utegne njegova brošura liberalce še popolnoma speljati na led. Dr. Lampe je svojemu bivšemu kompanjonu, s katerim sta še lani osvojili v največji edinosti kovala finančne načrte, ko sta imenitno nastopala v Krakovu, odgovoril prijazno in stvarno v „Slovenca“. Škoda je le, da mora dr. Lampe, ki ima družega posla dovolj, liberalcem na ljubo s takimi stvarmi čas tritati in držati v eni roki kelo, v drugi pa meč. — Mandelj in Šuklje sta se spravila na deželne finance in dokazujeta, da ima dežela dolgove, da ne izhaja s svojimi dohodki, in da je treba proti temu novih naklad in davkov. Pri tem nista posebno natančna. Mandelj se je zmotil za 800.000 kron, Šuklje je pa naštel za 4.100.000 več dolgov, nego jih je v resnici. Že samo ta reč mora zadostovati za pametnega človeka. Kdor hoče zadeti kako stranko pri njenem javnem gospodarstvu, ji mora dokazati, da porablja javni denar v napačne, umazane namene. Noben človek dozda še ni mogel niti krajcarja očitati v tem oziru deželnemu odboru. Zanemarjena je bila naša dežela, kmet na tleh, ljudstvo brez pomena. Tu vmes je posegla naša stranka krepko in uspešno. To, kar se dela v splošno korist, in kar narejeno nosi in daje dohodkov, se ne sme naložiti samo enemu rodu, se ne sme polniti iz vsakoletnih dohodkov, marveč je prav, da se po razdeli na daljšo dobo. Tako dela S. L. S. in tako je! prav! Liberalci, in, kakor se tu vidi, Šuklje in Mandelj z njimi, bi radi, da bi naša stranka deželne doklade prav visoko zvišala, da bi imeli potem kaj zabavljanja in upanja, da bi se ljudstvo zbegalo. Naši poslanci pa zahtevajo

pred vsem, naj država pomaga, in dokler ne dobe od države, kar gre deželi, ne bodo vpoštevali nobenih nasvetov Mandljeve in Šukljejeve vrste, najmanj pa to, da bi uvedli davek na vino. Naši vinogradniki bi se lepo zahvalili, ko bi jim v težkih časih prišli še z novim davkom na njihov pridelek. Bivša poslanca Dolenjske, Mandelj in Šuklje, naj napravita pa sedaj račun dr. Ravuharju, ker ju je izrabil in zajahal v državnem zboru.

Liberalci v Ljubljani so v hudih škripcih, ker je vlada predložila v najvišje potrjenje od deželnega zbora sklenjeno novelo k ljubljanskemu mestnemu statutu. Po tej noveli se bo izpremenil volivni red tudi za deželnozborske volitve, tako da bo imelo kakih 600 kmetov, ki ne stanujejo v Ljubljani, pravico voliti pri deželnozborskih volitvah. Liberalci tarnajo, da se bo z novim zakonom Ljubljana pokmetila in da bo mestno prebivalstvo obeh narodnosti (tu se liberalci vlečejo za Nemce!) iztisnjeno iz svoje postojanke. Zato je ljubljanski župan vložil na ministrstvo spomenico, v kateri milo prosi, da bi ta zakon ne dobil najvišjega potrjenja. Nimajo pa liberalci nobenega upanja, da bi se kdo oziral na to spomenico, ker se je z omenjenim zakonom napravilo soglasje med volitvami v Ljubljani in onimi v mestih po deželi. Ko bi liberalci imeli upanje, da bodo kmetje iz ljubljanske okolice volili na njihovo stran, bi se seveda za sestavljanje spomenice ne brigali. Tako je pa opravičen strah, da utegnejo kmečki davkoplačevalci k temu pripomoči, da se izpodnese županski stolček dr. Tavčarju, kakor tudi obema deželnima poslancema.

Aškerc in „Svobodna Misel“. Liberalci pravijo, da ni lepo, ker katoličani napadamo mrtvega Aškerca. Na drugi strani pa pravijo, da Aškerc ni umrl, ampak da živi v svojih delih. In kakšna so ta Aškercova dela? V „Dan“ je poslal nekdo prvo krono za sklad, iz katerega naj se izdado Aškercova dela. Ko bi se pa ne izdala, pravi, naj se porabi ta krona za „Svobodno Misel“. Obenem „Dan“ priporoča list „Svobodno Misel“, o katerem nihče ne more tajiti, da je popolnoma brezverski. Mi tedaj napadamo in bomo še napadali Aškercova dela, kakor tudi brezverske svobodomiselce, ki izrabljajo mrtvega Aškerca zaradi njegovih, veri sovražnih živih del v svoje nesramne namene. Najbolj osvetljujejo Aškercov značaj svobodomiselci sami, ki prinašajo iz njegovega življenja vedno nove anekdote, katere sramote duhovnika Aškerca, češ, da ni maral pridigovati o svetnikih in Mariji i. t. d. Ime Marija namreč že speče svobodomiselca kakor živ ogenj. Vprašanje je tedaj: Ali je sploh kakšen učitelj, ki je naročen na „Dan“ ali „Svobodno Misel“, sposoben, da uči na katoliških šolah? Ljudstvo, govori!

Sad „Zarje“. V nedeljo, dne 16. t. m., je čevljarski pomočnik Leopold Jagodic napadel brez vsakega povoda na cesti pri kolodvoru v Kranju delavca Jožefa Grivca z Javornika z nožem. Zabolje ga je trikrat v levo roko tako močno, da mu je prerezal žilo dovodnico. Grivec je še sam šel v Kranj, a vso pot silno krvavel. Dr. Globočnik ga je obvezal, potem so ga prepeljali po železnici v ljubljansko bolnico. Napadavec Jagodic se je pred nekoliko meseci v obrtno-nadaljevalni šoli vpričo učitelja izjavil, da se je vpisal med socialne demokrate in da dobiva vsak dan „Zarjo“. Hitro so dozoreli v fantu rdečkarjski nauki.

Vidmarjev zrakovlovni polet. Na vojaškem vežbališču pod Ljubljano je bilo zadnjo nedeljo večer okoli 10.000 ljudi iz Ljubljane in okolice, da bi videli Vidmarjev polet. Malo pred 6. uro je Vidmar sedel na aparat, zaropotal je vijak (propeler), stroj je nekaj časa tekel po travniku, potem se je pa mogočno dvignil v zrak. Vidmar je z roko pozdravil občinstvo, ki mu je burno zaploskalo. Štirikrat je zrakovlovec obkrožil vežbališče in čez 10 minut gladko pristal. Med poletom je mimo vežbališča pritekel brzovlak, a Vidmar ga je prehitel. Čez malo časa se je zrakovlovec drugič dvignil v zrak v veliko višavo, plul proti Posavju, potem se zasukal in letel čez ljubljanski grad in čez 20 minut se zopet jako elegantno vrnil na vežbališče. Gledavci, med katerimi je bilo mnogo odličnih gospodov, so mu pristrčno čestitali. Mladeniči so ga vzeli na ramena in ga navdušeno nosili okoli, ker se mu je polet tako izvrstno posrečil. Med poletom je igrala godba. Vidmar je bil rojen v Trstu. Njegovi starši so doma iz Nabrežine in star je šele 20 let. Njegov aparat je Blieriovega sestava in je podoben ptiču. Peruti sta po 4 m dolgi, med njima sedi zrakovlovec, ki vodi posamezne dele aparata, zvezane med seboj z žicami. Zrakovlov je 6½ m dolg, na koncu repa ima krmilo, s katerim zrakovlovu daje smer. Spremaj je 2½ m dolg vijak, katerega goni motor, ki ima 50 konjskih sil. Motor zavrti vijak v 1 minuti 1400 krat. Ves aparat tehta 300 kg. Iz Trsta v Benetke je letel Vidmar 2000 m visoko in je napravil to pot, ki ima 120 km daljave v eni uri 8 minutah. Ko se je vrnil iz Benetk, je dobil nagrado tržaškega mesta v znesku 3000 K.

Grašičeva rdeča družba bo imela jutri shod pri „Fidru“ v Kranju. G. Potuček misli, da bo s tem prišel na konja, kar pa ni verjetno.

Imate li bolečine?

Revmatiške, trganje, glavobol, zobobol? Ali ste jih nakopali na prepihu vsled prehlajenja? Poizkusite vendar bolj lajšajoči, zdravilni, krepilni Fellerjev fluid z znamko „Elsatfluid“. Ta je res dober. To ni sama reklama! Dvanajstorka za poizkušnjo 5 K franko. Izdaje lekarnar Feller v Stubi, Elsatrg 264 (Hrvatska).

Opozorjamo, da smo danes pričeli v podlistku z lepo, daljšo Bohinjevo povestjo. Svoje somišljenike prosimo, da sedaj uprizorijo živahno agitacijo in pridobe za drugo polletje „Gorenjcu“ mnogo novih naročnikov. Kdor se precej naroči, bo dobil tudi ti dve številki.

Liberalcem groši! Dne 15. t. m. je „Slov. Narod“ objavil tole zanimivo storjo: „Učitelj Jeglič je prosil za učiteljsko mesto v Ljubljani. Šel je k bivšemu županu Hribarju in mu pripovedoval, kako navdušen naprednjak je in kaka krivica bi se mu godila, ako bi se stranka ne potegnila za njega. G. župan je prosil tedanjega zastopnika dr. Tavčarja, naj ga glasuje v deželni šolski svet za Jegliča. In ravno z njegovim glasom je dobil večino, da je bil imenovan. Učiteljsvo je vedelo, da je prišel zopet klerikalec s pomočjo naprednjaka v Ljubljano, a bilo je že prepozno.“ — Naši člani deželnega šolskega sveta se tedaj ravno čisto po nauku Hribarja in Tavčarja, ako se pri nastavljanju učiteljev ozirajo na pristaše svoje stranke, in tako se izpolnjuje nekoliko izpremenjeni drugi del Tavčarjevega reka: „Liberalcem knof!“

Korošci in družba sv. Cirila in Metoda. „Dan“ se jezi nad poročilom „Mira“, da je dekliška Marijina družba v Št. Rupertu pri Velikovcu imela v telovadnici „Narodne šole“ veselico, in pravi: „Kako pridemo do tega, da se po šoli šopiri terciarstvo in čukarija?“ Mi pa pravimo: Kako pridemo do tega, da glasilo liberalnih ljubljanskih učiteljev zasramuje poštena slovenska koroška dekleta, ker so v Marijini družbi, in se dela za gospodarja „Narodne šole“? Koroški duhovni, ki vodijo Marijine družbe, so za to šolo prispevali več kakor vsi liberalni učitelji skupaj.

Iz „Slovenske Matice“ sta izstopila gg. odbornika dr. Aleš Ušeničnik in dr. Mihael Opeka. Njun izstop ni v zvezi z bedastim Ilesičevim govorom na Aškerčevem grobu, ampak z zadevo, s katero se bodo v kratkem pečali tudi gospodje odborniki dr. Gruđen, Sušnik, Finžgar in Detela.

V Novem Mestu je bil obsojen rdečkar črkostavec Franc Blaž na 30 K globe, ker je nesramno zmerjal profesorja Maksa Severja in Franca Stoparja. Blaža je zastopal znani svobodomislec Lotrič iz pisarne dr. Slanca, ki je psovko „koritar“ razložil, da pomeni človeka, ki je svoj značaj prodal za svoj želodec. Govornik je s tem hotel označiti gg. profesorja kot neznačajna, ker sta ostala, oziroma po njegovem mnenju zopet postala krščanska. Ta izrek ima pa veljavo le po nazorih svobodomisleca. Krščanski človek ima pač za neznačajnega le tistega, ki je od vere odpadel in hoče trdovratno in neveri ostati, naj ga vodi pri tem želodec, ali puhla učenost, ali pa kak nizki instinkt.

Evharistični kongres na Dunaju. Po vseh deželah se opazuje vedno večje zanimanje za kongres. Pri sveti stolici v Rimu se je ustanovil posebni odbor, obstoječ iz najrazličnejših članov plemstva in drugih stanov, ki bo skrbel za evharistični shod na Dunaju. Škofije Zgornje Italije in Bavarske so izborni organizirane. V ljubljanski škofiji se čuti, žal, neko mrtvilo. Katoliški časniki na Kranjskem ne dobivajo nikakih informacij. Zglasiti se je treba do 15. julija. Najslavesnejša točka pri kongresu bo slavnostna procesija s Najsvetejšim v nedeljo, 15. septembra. Procesijo bo vodil poslanec in zastopnik papeža, kardinal van Rossum, ki bo nosil Najsvetejšo. Izprevod se bo pomikal iz stolne cerkve sv. Štefana skozi ulico Wollzeile na Ring, od tu na desno naprej do zunanega vhoda na cesarski dvor. Poseben odbor skrbi, da bodo ulice, po katerih bo šla procesija, dostojno okrašene, kakor zahteva to veličanstvo Kralja nebes in zemlje. Ker ženske ne bodo smele iti za procesijo, bodo zanje pripravljeni posebni odri, odkoder bodo gledale izprevod. Udeleženci procesije bodo dobili umetniško izdelane znake. V procesiji pojdejo moški po skupinah. Najprej Dunajčani, potem skupine po posameznih deželah Avstrije, Ogrske in Bosne in nato iz drugih držav. Nato duhovniki, opatje, škofje in kardinali. Za Najsvetejšim pojde cesar z nadvojvodi in dvorom, ministri, najvišje plemstvo, najvišji državni uradniki ter častniki in na koncu dunajske društvene organizacije. Pred vsako skupino se bo nosila posebna tabla z napisom imena skupine. Smele se bodo prinesli k procesiji tudi zastave, katerih se pričakuje veliko število. Papežev legat Rossum bo stanoval kot cesarjev gost na dvoru.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bodo pričeli ustni zrelostni izpiti dne 10. julija popoldne. Osmošolcev je letos na naši gimnaziji samo 11. — Izkušnje za sprejem v I. razred se bodo vršile dne 6. julija, vpisavalo pa se bode 4. julija od 2. do 5. ure popoldne.

Mednarodna avtomobilna tekma. Tekmovavci so sinoči prenočili v Ljubljani. Nadvojvoda Karel Franc Jožef (bodoči prestolonaslednik) in nadvojvoda Leopold Salvator ter princ Lobkowitz so ložirali v „Unlonu“, princ Elija Palmiski s soprogo nadvojvodinjo Marijo Ano pri „Slonu“, nadvojvoda Jožef Ferdinand pri baronu Liechtenbergu. Danes jutraj ob 8. uri so tekmovavci šli skozi Kranj na Tržič in Ljubelj v Gradec.

„Dninarji“ nore! V Novem Mestu je umrl neki protestant. „Dan“ se jezi, zakaj mu po

katoliških cerkvah ni zvonilo, ko ga je k pogrebu spremljal protestantovski pastor.

Trgovska in obrtna zbornica je imela pretekli četrtek sejo, pri kateri so stavili Ogrin in njegovi tovarši v klub S. L. S. sledeče nujne predloge: a) Predlog. Predsedstvu se naroča, da stopi nemudoma v zvezo z deželnim odborom v svrhu premembe stavbnega reda za vojvodino Kranjsko in za glavno mesto Ljubljano. 2.) Nasvetuje naj se sklicanje ankete merodajnih faktorjev, kjer naj bode zbornica primerno zastopana. 3.) Predsedstvo naj pri tem zavzema stališče, da se uveljavi najmodernejši stavbni red. 4.) Predsedstvo naj uvažuje pri tem stališče, da se čim več ugodnosti doseže z ozirom na obrtne zgradbe delavnice in manjša delavska stanovanja. — b) Predlog. 1.) Predsedstvu se naroča, da stopi nemudoma v dogovor z deželnim odborom in drugimi merodajnimi faktorji, kakor tudi, da obvesti posestrine zbornice radi zmanjšanja opečnega formata. 2.) Velikost opečnega formata naj bi bila kot primerna za Kranjsko 250 krat 120 krat 65 m/m; lahko pa naj bi se za gotove kraje uporabljali tudi drugi, pač pa manjši formati. — c) Predlog. 1.) Zbornici se naroča, da propagira za tem, da se naseljevanje židov na Kranjskem kolikor mogoče omeji. 2.) Prezidijsko se naroča, da potom cirkulanda, ali tudi drugače, opozori obrtnike in trgovce na razne židovske vsiljive agente in kolporterje raznih dvomljivih tvrdk, ki preplavljajo našo deželo ter izsesavajo nevedno ljudstvo. 3.) Zbornica naj posveča večjo pozornost na gori omenjene ljudi, ker to je prava nesreča za marsikatega trgovca in obrtnika. — Zborn. svetnik Ivan Podlesnik pa je interpeliral radi telefonske zveze na Gorenjskem in podržavljenja pošte v Kranju.

Propad „Čitavnice“. V novomeški Čitavnici ima svobodomislec Lotrič svoje torišče. V ponedeljek bo imel ondi predavanje o Macharju, znanem zaničevavcu Kristusa. Nekdaj so Čitavnice imele namen izobraževati, zdaj hočejo liberalci iz njih napraviti beznice za svojo brezversko politično drajno. Ljudje, ki imajo še kaj katoliškega čuta, se morajo s studom obrniti od takih Čitavnic.

V Šmihelu pri Št. Petru na Krasu je zmagala pri občinskih volitvah S. L. S.

Na Vrhniki je umrl dne 16. junija preč. g. Lovro Gantar, župnik in dekan, vitez Franc Jožefovega reda in predsednik mnogih društev. Majhna rana mu je povzročila zastrupljenje krvi. Pogrešala bodo delavnega moža cerkev in društva. N. p. v. m.!

Na Laverci je odložil županstvo liberalni pristaš g. Lenč, ki je prišel v konkurz. Županske posle je prevzel g. A. Martinc, somišljenik S. L. S.

Na Breznici se bo dne 28. avgusta odkril spomenik ljubljanskemu knezoškofu Ivanu Zlatoustu Pogačarju. Pogačar je bil rojen, kakor Prešeren, v Vrbi pri Breznici.

V Železnikih je umrl dne 17. t. m. Martin Klopčič, predsednik krajnega šolskega sveta in bivši župan. Pokojnik je bil odločen pristaš S. L. S. in je z veseljem prihajal na razna zborovanja tudi v daljne kraje. Prepričan je bil, da mora kristjan svoje prepričanje kazati tudi v javnosti. Bog mu daj večni mir!

Prememba posesti. Hišo Ivane Zohil v Kranju je kupil g. Ivan Šipic, sedlar v Šenčurju.

Doktor vsega zdravilstva je postal včeraj na dunajskem vseučilišču g. Radivoj Pesjak iz Kamne Gorice.

Na Kokrici je v četrtek zvečer Feku pogorel hlev s podom.

Nevihita se je pridrvila v četrtek 20. t. m. ob 2. uri popoldne od Triglava in šla mimo Kranja proti Ljubljani. V kranjski okolici je veter povaljal žito, ploha zmočila mrvo in vmes padajoča toča poškodovala salato. Okoli Medvoda je toča hudo pobila in v Dravljah je strela zažgala kozolec.

V Stari Loki se je dne 19. junija popoldne ob polšesti uri vnelo pri Bernaku na podu in je pogorela vsa hiša in Bindišarjeva drvarnica. Silni veter je zanesel ogenj na Jamnikov pod, ki je tudi pogorel. Druga poslopja so oteli, ker so hitro začeli gasiti.

G. Ivan Šubic, ravnatelj na državni obrtni šoli v Ljubljani, je dobil naslov vladnega svetnika.

Fra Marjan Markovič, škof v Banjaluki, je umrl dne 20. t. m.

Na Rudnem se je ponesrečila Angela Lotrič. Valjar na žagi jo je zgrabil za obleko in jo zavrtel parkrat naokoli, da si je zlomila obe nogi in levo roko. Nezvestno so odpeljali v bolnico.

V Dravljah je Martin Sirmik storil strašno hudodelstvo in ubil svojega očeta.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja (23.) sv. Eberhard, šk.; ponedeljek (24.) sv. Janez

Krstnik: torek (25.) sv. Viljem, opat; sredo (26.) sv. Janez in Pavel, mm.; četrtek (27.) sv. Ladislav in sv. Hema; petek (28.) sv. Leon II., p.; sobota (29.) sv. Peter in Pavel, ap.

Na tedenski semenj v Kranju dne 17. t. m. je bilo prignanih: 118 glav domače govedi (za mesarja 45), 9 telet, 16 glav bosenske govedi hrvaške govedi 0 in 252 domačih prešičev ter 0 domačih koz in 0 domačih ovac. Cena za kilogram žive teže: za pitane vole 92 v, za srednje pitane vole 82 do 86 v, za nepitane 76 do 80 v, za bosansko goved 84 v, za teleta 1 K 12 v, za pitane prešiče 1 K 40 v, prešiči za rejo 1 K 20 v. — Za 100 kg pšenice 25 K; rž 23 K; ječmen 21 K; oves 23 K; koruza 22—24 K, ajda 24—28 K, proso 22 K; krompir 12 K — v, fižol (rdeč) 36 K, koks 40 K, detelja 160 K, slanina 1-80 do 1-90 K, drva (trda) 18 K, drva (mehka) 10 K, maslo 3 K, jajce 6 v, seno 6 K, pšenična moka 37 v, kaša 32 v, ješprenj 32 v.

* * *

Na Goriškem je padel liberalni ljudsko-šolski nadzornik Finžgar. Na njegovo mesto pride dr. Josip Pavlin.

V visokih Turah se je ponesrečil praški profesor Franc Gregorič.

V Krakovem je v neki kleti eksplodiral gazolin. Gospodar in dekla, ki sta imela tam opraviti, sta obležala na mestu mrtva.

Šole na prostem. V Čikagu otvorijo letos pet šol pod milim nebom za otroke, na pljučih obolele.

Razsvetljava v cerkvi. Katedralo sv. Janeza v Novem Yorku, ki bo največja cerkev sveta, bodo razsvetlili z nove vrste razsvetljavo. Pred svetilkami bodo postavili posebna stekla, ki bodo dajala milim solnčnim žarkom podobno luč.

V južni Ameriki imajo nenavadno hud mraz. Sneg je potrgal brzoglavne napeljave.

Na Švedskem je brzovlak butil ob tovorni vlak. Mrtvih je 20 oseb in 16 težko ranjenih. Med mrtvimi je tudi hči pokojnega pisatelja Strindberga. Pri trčenju so eksplodirali plini, vžgali se vozovi in več trupel ponesrečencev je zgorelo.

Podmorski čoln „Glauko“ v Benetkah je prebil 22 ur nepretrgoma pod vodo. Ko se je vrnil z moštvo od poizkusa, je konstatiral zdravnik, da je moštvo popolnoma zdravo.

Sanitetni svetnik dr. Kunze, Halle na S., sporoča: Ženskam, ki že leta trpe na težkem odvajanju, predpisujem jutraj in zvečer vsakokrat kako 1/4 kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice, kar ima izvrsten uspeh in brez bolečin. Vsakokrat se pojavi zboljšanje teka, ki je v vseh slučajih še v zvezi s splošnim zboljšanjem počutnosti.

DRUŠTVA.

Kmečka zveza za Kranj in okolico sklicuje odborovo sejo za prihodnji ponedeljek ob 1. uri v „Ljudskem domu“ v Kranju.

„Orel“ v Naklem priredi jutri ob 1/2 4. uri v „stari šoli“ igro: „Turki pred Dunajem“, katere čisti dobiček je namenjen domačemu gasivnemu društvu. Igra se ne ponovi.

Kat. slov. izobraževavno društvo v Podbrezjah priredi dne 29. junija 1912 ob treh popoldne v društvenem prostoru in na društvenem vrtu veselico s temle sporedom: 1.) Zabavno-poučni govor g. prof. dr. Karola Capudra; 2.) tombola (sto lepih dobitkov); 3.) prosta zabava. Čisti dobiček je namenjen za nakup gospodarskih strojev za župnijo Podbrezje.

Slovenski otroški vrtec v Tržiču priredi jutri v gostilni pri Bastelju ob štirih popoldne malo predstavico, pri kateri bodo otroci igrali sledeče igrice: 1. „Angelj varuh“, 2. „Mladi Slovenec“, 3. „V Ameriko“, 4. „Veseli cigani“.

Mlekarske vrče in vse druge potrebščine za mlekarne in sirarne iz prvih tovarn priporoča „Slovenska Straža“, ki prosi za naročila posebno naše zadružne mlekarne. Že en sam poizkus bo zadostil, da bodo postali stalni naročniki. Naročila prejema in ponudbe pošilja za „Slovensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana. 212 1

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaecker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 25

Trgovina z železnino
Podružnica Franc Dolenz v Kranju

priporoča:

Nosilce, šine, storje za strop, najboljši dalmaški Portland-cement, pocinkane železne cevi, stebre, bo-dečo žico in mrežo za ograjo, vse potrebščine za vodo-vode in stavbe, orodje za vrt, škropilnike, otroško vrtno orodje i. t. d. Popolne kuhinjske oprave. — Poj-deleki stroji in orodja.

Šmartin pri Kranju.

Spisal Fr. Pokorn.

Dalje.

3) Podružnica Matere Božje na Bregu.

Na desnem bregu Save nad pečinami stoji sredi gozda cerkev Matere božje na Bregu. Nekdaj je bila tu božja pot, kar nam pričajo votivne table v cerkvi. Dandanes prihajajo priporočat se varstvu M. B. na Bregu župljani iz Mavčič na velikonočni torek in na sv. Lovrenca dan. Shod pa je ondi 6. ned. po Veliki noči in cerkveno žegnanje je v nedeljo pred Vsemi Sveti.

Ni nam znano, kdaj so zgradili to svetišče, a sklepati se da, da je videlo že več stoletij. Izrecno se omenja l. 1560 v pismih. Češčenje M. B. je bilo po šmartinski župniji zelo razširjeno že v davnih časih. Že l. 1445. je šmartinski župnik Žiga pl. Lamberg, ki je pozneje postal ljubljanski škof, ustanovil v župniji bratovščino Matere božje, katero je papež Evgenij IV., ki jo je potrdil, obdaroval z odpustki.

Cerkev ima tri altarje: Matere božje, sv. Ahacija in sv. Lovrenca. Ob vizitaciji l. 1631. so bili altarji prav slabo oskrbljeni in tudi cerkvi je manjkalo primerne svetlobe, zato so se morala okna prestrojiti in streha prenoviti. L. 1687. so bili pa vsi trije altarji novi, izdelani v bogato okrašenem baročnem slogu, l. 1891. pa prav lično prenovljeni. Ladja z ravnim stropom pa je l. 1874. dobila zidan obok. Cerkev so precej prezidavali tudi l. 1762. in jo primerno olupšali.

Na steni ladje je zanimiva slika, ki nam predstavlja vas Breg v ognju, iz vasi pa gre ljudstvo s procesijo v cerkev. Bilo je v nedeljo po prazniku presv. Reš. Telesa l. 1717., ko so obhajali Brežanje cerkveno žegnanje. V vaški gostivni je bila mladina židane volje pri pijači in plesu. Strela udari v hišo, vse beži na prosto, ogenj se širi dalje in kmalu je vsa vas v plamenu. Vsled te nesreče, ki so jo smatrali kot kazen božjo za onečaščenje Gospodovega dne, so zaobljubili, da ne bode nikdar plesali v nedeljo cerkvenega posvečenja. Obljube jih spominja nap's na sliki, ki slove:

„Voto In DeDicitone non saLtanDI

ple Vos obLigastis Ranenses!“ = 1717.

V prostornem zvoniku poveljujejo čast božjo štirje zvonovi s premerom 141 : 101 : 86 : 64 cm. Veliki zvon ima mogočni cis, ostali trije so melodiško ubrani v zaporedni vrsti g—a—h. Veliki tehta 25·80 stotov, drugi 10·56 stotov, tretji ima 6·13 stotov, četrti zvon pa malo nad tri stote.

Veliki zvon so kupili l. 1897. od cerkve sv. Jakoba v Ljubljani. Večino stroškov so prevzeli Brežanje, nekoliko so jim pomagali pa okoličani, ki so zdaj zelo ponosni, da imajo tako imeniten zvon v bližini. Sv. Jakobu v Ljubljani sta l. 1788. ob požaru darovali ta zvon Rozalija Kariš in Marija Rosenkranz, posvetil ga je pa nadškof Mihael baron Brigida. To je bilo njegovo prvo škofovsko opravilo v Ljubljani.

Drugi zvon je bil vlt l. 1867., tretji l. 1870., oba iz livarne Alberta Samasse v Ljubljani. Zgodovinsko važen je četrti podolgovati zvon, ki ga je, kakor kaže napis ob klobuku, Franciscus Patavinus vtil l. 1530. Pod napisom je majhna okroglasta podoba, ki predstavlja sv. tri kralje, nesoče darove Odršeniku. Na drugi strani je

škof z mitro in s pastirsko palico. Ta zvon ima iz iste livarne štiri leta mlajšega brata, s katerim zvonijo romarji na Blejskem otoku. Dalje prli.

Novije vesti.

Hrvaško-slovenski klub se ni razbil, kakor žele liberalci, ampak je storil v včerajšnji seji soglasne sklepe o postopanju ter se med drugim izjavil z dr. Žitnikom vred za trializem v avstrijskem smislu.

Okrajne šolske nadzornike na Kranjskem je prevzela vlada dne 21. t. m. v državno službo.

Kje je davčna moč prebivavstva? Na postajo v Kranj se je ta teden pripeljalo 26.100 l. špirta z Ogrskega...

Za pogorevce v Šenčurju je daroval cesar 3000 K.

Smlednik bo dobil zopet poštni urad. Služba poštnega uradnika je razpisana.

Slovesna otvoritev »Društvenega Doma« v Cerkljah bo dne 7. julija. Spored svečanosti se bo pravočasno razglasil. Prijateljska društva se s tem prosijo, da bi blagovolila svoje prireditve preložiti na kak drug dan in pripraviti se za pohod v Cerklje.

Proti Ribnikarju je drž. pravdnistvo vložilo obtožnico zaradi hudodelstva javne nasilnosti.

Na mednarodni avtomobilni tekmi se je včeraj zaletel na Učki v Istri avtomobil št. 5 v skalo. Bogatin Fischer iz Berlina in soproga sta se ubila, neki ritmojster se je zelo potolkel, šoferju se pa ni nič zgodilo. — Pozneje je umrl tudi ritmojster Walzel. Zaradi nesreče na Učki sinoči pri družabnem večeru v »Unionu« v Ljubljani, kjer so bili zbrani visoki gostje, ni igrala vojaška godba in ni bilo napitnic.

Nesreče. Pri Kolinu je skočil s tira tovorni vlak. Poškodovanih je veliko konj, ki so bili v vozovih. — V reki Padu je utonilo 17 kmetov. — Na parniku »Kraljica Elizabeta« na Donavi se je vnelo. Strojevodja in kurjač sta zgorela, 20 oseb je utonilo.

Srečke v korist »Slovenski Straži«

prineso obmejnim Slovincem pomoč, naročnikom v srečnem slučaju bogastvo. Nihče naj ne zamudi

žrebanja turških srečk dne 1. avgusta t. l.,

pri katerem bo vzdignjen glavni dobitok čistih 400.000 zlatih frankov. Vsak naročnik dobi eno srečko v korist revnim otrokom z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastoj.

Pojasnila daje in naročila sprejema za »Slovensko Stražo« gosp. Valentin Urbančič, Ljubljana Kongresni trg št. 19. 220 3—1

Razglas.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju

se bodo vršile

Vzprejemne izkušnje za prvi razred
v soboto, dne 6. julija 1912 od 8. ure naprej.

Učenci, ki žele biti sprejeti v prvi razred, naj se javijo v spremstvu svojih staršev ali njih odgovornih namestnikov dne 4. julija od 2 do 5. ure popoldne pri gimnazijskem ravnateljstvu ter seboj prinesejo krstni (rojstni) list in obiskovavno izpričevalo.

Vnanji učenci se lahko oglasijo tudi pisмено, ako pošljejo zgoraj omenjeni listini pravočasno po pošti.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije.

221 2—1

Kranj, dne 20. junija 1912.

Zidarji, pozor!!

Portland-cement najboljše **Dalmatinske** znamke za izdelovanje strešne opeke, za zidanje zelo priljubljen, **traverze**, **Eternit** ter druge stavbinske potrebščine priporoča po zelo ugodnih cenah

216 2

veletrgovina „Merkur“
Peter Majdič, Kranj.

Moja stara Izkušnja me uči in drži, da za odpravo izpuščajev, kakor tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovno znano **Steckenpferd** lilijsko mlečao milo Bergmanna in dr. Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova lilijska krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljicah po 70 vin. se dobi povsod. 147 50—13

Sprejme se več gospodov na hrano

215 3—2

in odda

stanovanje.

Več pove upravništvo „Gorenjca“.

Proda se ceno

hiša

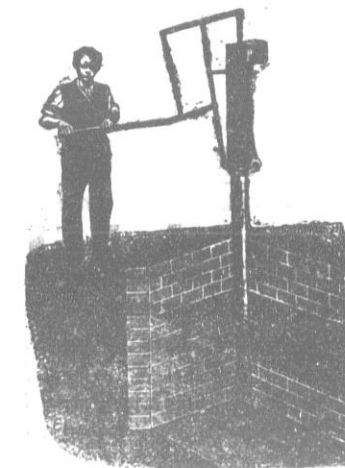
v Šenčurju pri Kranju

zidana, z opeko krita, z dvema skednjema, onim podom in hlevom, drvarnico, stoječa ob cesti, pripravna tudi za gostivno, trgovino ali drugo obrt in kmetijo, dalje dva gozda, dve njivi in en travnik. 219 3—1

Naslov pove uprava tega lista.

121042 24 119904 92 88074

Velika izbér
zajamčeno
dobrih travnih kos lastnih
znamk ter bergamskih bruslnih kamnov.

Gnojnične
sesalke,
porabljive
za
poljubne
globočine.

Raznovrstno
gospodarsko in
poljedelsko
orodje.

Izmed dobrega najboljši!

**Singer Ko., delniška družba
šivalnih strojev, Kranj 56.**

171 25-6

Poslano.

Preteklo leto smo napravili v Zgornjem Brniku pri Kranju vodovod v obsegu približno 1500 metrov. Cevi in potrebni material dobavila nam je po nizkih cenah obvezana tvrdka in edini založnik svetovnih kraljevih strojev „Deering“ Fr. Stupica v Ljubljani. Čutimo se torej dolžni izraziti omenjeni tvrdki tem potom za točno in kulantno postrežbo vse priznanje.

Obenem pa priporočamo vsem onim, ki nameravajo napraviti vodovode ali nabaviti karkoli v železniško stroko spadajočega, da se obrnejo zaupno na označeno tvrdko.

126 8-8

Zg. Brnik pri Kranju, dne 3. februarja 1912.

Zorman in drugi.

Proda se poceni še skoraj novo kolo

najnovejšega sistema s
štirikratno prestavo.

Kje? pove upravništvo „Gorenjca“.

210 3

Bartuličeva zdravilska mast

se priporoča kot izvrstno in preizkušeno domače sredstvo za zdravljenje in celjenje ran, poškodbe in bolečine na koži, ker ublažuje bol in vnetje na rani, ozeblino in opekline vsake vrste, zdravi kraste, srbečico, izpušljaje po licu in telesu, rane od potu po nogah in telesu, pik od ose, bučele ali komarja, predvsem pri otrocih, kraste in izpušljaje vsake vrste. Cena škatle 50 vin., kdor pošlje 70 vin. v znamkah za eno ali 6 K za 12 vnaprej, dobi povsod poštnine prosto. Dobiva se v lekarnah in pri izdelovalatelju, lekarniku Vladku Bartuliču v Zagrebu.

161 20-12

Jakob Košmerlj

edina slovenska tvrdka te vrste

v Trstu, ulica St. Martici 11.

Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu **veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.**

Postrežba točna in solidna.

113 11

Na deželo pošiljam prosto vožnje po povzetju po železnici in v zavrtkih po pošti.

Cenik izhaja štirikrat na leto.

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Drelse

170 52-9

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Najprimernejša birmanska darila po zelo znižanih cenah! 74 52-25
Prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik

urar in trgovec v Kranju

Cenejši kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupcev! Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejem vsakovrstno zlatnino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — Priložnostni nakup!

J. WEIBL

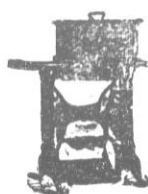
J. Spreitzerjev nasled. Ljubljana
Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-metno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 195 52-6

valjični zastori (Rollbalken).

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 154 52-12

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa.

Ceniki na zahtevanje zastoj.

FRANC OMERSA naslednik FRANC BERJAK V KRANJU

priporoča: Zanesljivo kaljiva semena, peso, pravo „Lucerno“ in domače deteljno seme, vsakovrstne trave. Poljedelsko orodje, pluge, brane i. t. d. Zaloga železnine, kuhinjske posode, porcelana, stekla, šip, stavbenih potrebščin, Portland-cementa, oljnat in suhe barve, lakov in firneža. Vedno sveže specerijsko blago, špirit, raznovrstno žganje in deželni pridelki.

94 26-22

Prodaja na drobno in debelo!

Šivalni stroji

najnovejše vrste, najboljši in zelo ceno se dobe tudi na mesečne obroke v veliki izbiri, nadalje vse potrebščine k strojem in kolesom, kakor tudi vozna kolesa pri domači tordki

156 11

L. Rebolj, Kranj

Kokrsko predmestje, v hiši, kjer je spodaj trgovina Feliks Urbanec.

Najcenejša moč.

Kmetje! Milnarji! Kolarji! Mizarji!
Ključavničarji!

Napravite takoj Astro-Boston bencin motor, prihranite si drugih delavskih moči in veliko jeze! Naprava takega motorja z montažo vred stane samo K 1000 in so stroški za eno konjsko moč samo pet do šest vinarjev.

Kmetje! proč z gepeljmi, živina pri njih veliko trpi in so stroški nasproti z motorjem desetkrat višji, z motorjem vsak lahko sam slamo reže, mlati, drva žaga in melje.

Ti neprekosljivi motorji se dobivajo edino le pri

FRAN ZEMAN :: LJUBLJANA

Dunajska cesta „pri Figovcu“.

37

Pri meni se tudi najceneje dobijo vsi poljedelski stroji in najboljši mlinci, stroji za kolarje, mizarje, kovače in ključavničarje ter najboljši šivalni stroji po zelo nizkih cenah. Jako ugodni plačilni pogoji se dobijo.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 0/0

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici pololetno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 0/0

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 0/0

128 52-15

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Kašelj prenela popolnoma od sveže pripravljene Kneipovega čaja proti kašlju. Cena zavoju 1 krono. Dobi se vedno svež samo pri lekarnarju **Vladko Bartuliću** v Zagrebu, Jelačićev trg št. 19. 160 20—12

„Gorenjska knjižnica“.

Splošno se čuti, da primanjkuje dobrega zabavnega berila za ljudstvo. Podpisano „Tiskovno društvo v Kranju“ tedaj izdaja leposlovne brošure, obsegajoče po tri tiskovne pole, pod naslovom „Gorenjska knjižnica“. V tej knjižnici so natisnjene povesti, primerne za ljudstvo, ter kratki poučni in zabavni sestavki, ponatisnjeni iz „Gorenjca“. Četrta taka brošurica je izšla te dni.

Vsak zvezek „Gorenjske knjižnice“ je za se celota, le pri daljših povestih se bode ta izdala po dva zvezka skupaj. Naročnina znaša za 10 zvezkov 3 krone, za vsak posamezni zvezek pa 30 v s poštnino vred.

K obilni naročbi vabi prijatelje lepega berila „Tiskovno društvo v Kranju“.

Millijoni uporabljajo proti kašlju hripavost, kašaru, zasliženju, krčevitemu in hrznemu kašlju

Kaiserjeve prsne karamole s tremi jelkami. 20 24—19

6050 not. over. izpričeval od zdravnikov in privatnikov zagotavlja siguren uspeh. Zelo prijetni in dobri bonboni. Paket 20 in 40 vin., doza 60 vin. se dobi pri **KAREL ŠAVNIK**, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

J. Zmet, Kranj 37

zakonito izprašani in koncesijonirani
:: zidarski mojster-strokovnjak ::

se priporoča slavnemu občinstvu za praktično izvršitev načrtov, proračunov, prevzetje zgradb i. t. d.

Cene zmerne. 209 5—3

Zvonolivarna

Max Samassa
v Ljubljani

119 44—17

se priporoča za vli-vanje zvonov za zvoni-ke z ubranim ter milodonečim glasom.

Do konca leta 1911 je razposlala 6887 ko-madov zvonov za zvoni-ke v skupni teži od 2,674.508 kg.

Cerkveni svečniki in viseče svetilke (lustre), kanonske table v odgovar-jajoči izdelavi od težko lite medi in zelo trpežne snovi.

Proračuni in ilustrirani ceniki na zahtevanje brez-plačno in poštne prosto.

Mlinari!

proč z nenavadnimi kamni in zastaranimi valci, kupite mlino „KOMET“, pri katerem se kamni nikdar ne brusijo in se petkrat z veliko manjšo močjo žita zmleje.

Pozor! Vsak svoj mlinar!

Veliki zaslužek!

Kakšno težavo in sitnost provzroča mletje žita kmetom posebno letos, ko povsod vode manjka, je splošno znano. Vsega tega si prihranite, ako si takoj posamezno, ali cela zadruga ali vas naročite moj zajam: čeno neprekosljivi mlin na smirkovi kamni ::

„KOMET“

katere se lahko gonijo z roko, gepeljni, motorji ali z vodo. Delajo čudovito fino in hitro! Cena takega mlina je od K 600— do K 2.200 in melje na uro od 200 do 500 kg žita.

Fran Zeman, Ljubljana

Dunajska cesta „pri Figovcu“.

36

Martinova oesta 20

Postajališče električne ceste

R. Lang

Martinova oesta 20

železnice pri šentpeterski cerkvi. 73 52—50

LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh oenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeoljaliteta: Gostilniški stoli.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

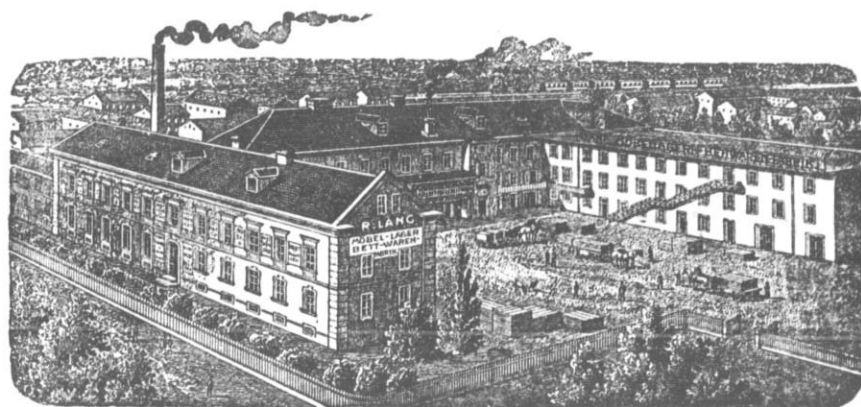
Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilno sobo, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obe-šalniki, miza, sten-sko ogledalo.

Špeoljaliteta v no-vestnih balah. Ve-liko prostori, pri-tilčno in v i. nad-stropju. Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Filip Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Ljubljana, Poljanska cesta štev. 10

se priporoča prečastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom za vsa naročila in v pasarsko obrt spada-joča dela. Prenavljam vse stare cerkvene posode in orodja, jih pozlatim, po-srebrim, poniklam i. t. d. :: Za vsako delo jamčim. :: Najfinejša izvršitev in nizke cene.

132 42—15

(Obenem pripomnim, da nisem v nikakl zvezi s firmo Leopold Tratnik.)

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Stanje hranilnih vlog nad 1,300.000 kron.

Hranilnica in posojilnica v Kranju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne ter jih obrestuje po

4½% štiriinpol odstotka.

116 17

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Sprejema vloge na tekoči račun. Posojila na vknjižbo po 5%, na osebni kredit po 5½%.

Hranilnica ima prostore v „Ljudskem domu“ poleg župne cerkve v Kranju. Uraduje od 9. do 12. ure dopoldne.

Denarni promet do 31. XII. 1911 nad 10 milijonov kron.

Nova

moderno urejena manufakturna in galanterijska trgovina

u Radovljici

VINKO SAVNIK

se slavnemu občinstvu najtopleje
priporoča u nakup raznega blaga.

208 10-3

1912 Modni cefiri 1912

laneni in bombažasti kanafasi, inleti, platno, rjuhe, damasti, kriseti, brisače, robci, za poletno sezono batisti, atlasi, deleni, svila, višnjava tkanina, blago za damske in moške obleke, kupite najceneje pri izdelovavcu

Jaroslav Marek ročna tkavnica in razpošiljavnica
v Bistri št. 45 pri Novem Mestu ob M. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštne prosto!
V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefirja, kanafasa, delena i. t. d. in razpošiljam v zavojih po 45 m za 16 K, prve vrste za 20 K franko po povzetju. — Od ostankov se vzorci ne pošiljajo.

218 8-1 Dopisuje se slovensko.
V enem letu nad 300 priznavnic iz Slovenije.

Dolinska kislá voda

Grajski studenec (Thalheim).

Čisto naravni alkalijski. Priznано najboljša
zdravilna in namizna voda.

Ta kislá voda, pomešana z vinom, ne izpremeni vinu prvotne barve, zatorej zahtevajte po vseh gostivnah to vodo, katero priporočajo zdravniki pri raznih notranjih boleznih. — Dobliva se v vseh večjih prodajavnah in boljših gostivnah.

Glavno zastopstvo in zaloga: E. Rooss, Kranj. — Zaloga v Ljubljani: Ant. Krisper, skladišče, Ljubljana.

207 8

Pivovarna Jul. Staré v Mengšu

priporoča

svoje priljubljeno pivo kakor marčno

 pivo

I. in II. vrste, bavarsko vležano v
sodčkih in steklenicah pričakujoč
obilnih naročil.

Ustanovljeno leta 1818.